

Zápis z jednání pracovní skupiny

Pracovní skupina	Středisko	Jednání číslo
Pro ÚP, urbanismus a krajinu		1.

Místo	ČKA
Termín	27.1. 2011
Od – do	15,00 – 17,30
Předsedající	M. Košař
Sekretář	G. Dufková
Hosté	
Členové PS	R. Kolařík, P. Kučera, V. Mackovič, I. Plicka, V. Poláčková
Následující termín	16.2.ve 13,00, 16.3. ve 13,00

Program:

- Organizační záležitosti
- Diskuze nad základním programem navrženým předsedou PS arch. Košařem a odsouhlaseným představenstvem

Na základě projednání návrhu programu došli zástupci PS k níže uvedeným **závěrům**:

- Výsledkem činnosti PS musí být **konkrétní výstupy** se snahou jejich aplikace v praxi tak, aby činnost PS nevyzněla do ztracena, jak tomu bylo v předchozím období
- Je třeba **nadefinovat skupinu hlavních témat**, kterým se bude PS věnovat
- Část témat je třeba projednat a navrhnout k **dopracování dalším PS** (pro legislativu, soutěže, vzdělávání, standardy ...)
- Systém skupiny práce vychází z rozdělení hlavních témat jednotlivým **gestorům** (členům PS), kteří si k vypracování přizvou další **experty**, na jednáních PS budou jednotlivé zprávy konzultovány a bude navržen další postup

Hlavní témata:

1. Legislativa
2. Výběrová řízení
3. Osvěta směrem k laické veřejnosti, Postavení profese, propagace oboru
4. Vzdělávání, výchova studentů
5. Standardy
6. Řešení krajiny v územním plánování
7. Balíček služeb

Navržené úpravy V. Poláčková, V. Mackovič

1. Legislativa – gestor:

1.1. Základní členění

- **soustavná činnost** - shromažďovat, třídit a vyhodnocovat podněty a náměty¹ k:
 - a. **zásadním, strategickým změnám legislativy**, které souvisejí a výrazně ovlivňují proces územního plánování²; cíl ⇒ mít k dispozici odborné podklady a náměty pro situace, až „nazraje politická vůle“ k zásadním změnám zákonů
 - b. **novelám související legislativy** (nejen stavební zákon, ale i další zákony, které mají „průměty“ do území jako například ochrana přírody a krajiny, vodní zákon, lesní zákon, ochrana ZPF, horní zákon apod.)
- **operativní činnost** - dávat odůvodněné podněty pro vydání nezbytných metodik či metodických pokynů souvisejících s procesem územního plánování případně novel vyhlášek; evidovat a nabízet odborný potenciál ČKA pro jejich zpracování či oponování
- **střednědobá činnost** - specifikovat vazby předpisů, které se zabývají formulací vizí, strategií, koncepcí, které mají či by měly mít průmět do území a mají potenciál ovlivnit jeho vývoj, se za měřením na postavení procesu územního plánování a roli urbanismu

1.2. Konkretizace:

- Vyhledávání závad v legislativě, s cílem řešit je v novelách, například:
 - zapojení veřejnosti až při řízení o vydání OOP
 - zpracování zadání ÚP bez architekta
 - posun povinnosti nových ÚP na rok 2015 není koordinován s možností požadování náhrad za vyjmuté zastavitelné plochy (2012?)
 - nepřesně formulovaný §55 (vymezování nových zastavitelných ploch)
- Výstupy poskytnout příslušné PS

2. Výběrová řízení – gestor:

2.1. Základní členění

- **střednědobý cíl** - skutečnost, že výstupy procesu územního plánování, zejména konceptní činnosti jako je návrh urbanistické koncepce či koncepce uspořádání krajiny, nejsou výsledkem rutinních činností³, ale tvůrčího procesu by se měla promítnout i do výběru zpracovatele ÚP ⇒ prověřit přednosti a slabiny soutěží na zpracovatele územního plánu; navrhnout rámcová pravidla pro takové soutěže⁴
- **krátkodobý cíl**
 - a. **prosadit povinnost zveřejňovat ceny i u podlimitních výběrových řízení** tak, aby vzniklo reálné informační prostředí pro vznik tržní ceny⁵

¹ zejména od členů ČKA, jako podklad pro zpětnou vazbu odborné veřejnosti

² dohodnout spektrum zákonů, kterých by se to týkalo

³ jako je výroba aut, pečení housek či praní prádla

⁴ rozlišovat pravidla podle velikosti obcí?

⁵ nabídkové ceny nejsou obvykle k dispozici, nemůže proto vznikat zpětná vazba pro další výběrová řízení

b. diskutovat o podmínkách, které musí nabídka do výběrového řízení splňovat jako např.:

1. uzavření vysoké pojistky ještě před rozhodnutím o výběru zhotovitele
2. skládání vysoké jistiny
3. ISO
4. výše obratu

c. diskutovat o kritériích, na základě kterých by bylo možné posuzovat odborný a kreativní potenciál nabídky, s cílem doporučit je Svazu měst a obcí apod.

2.2. Konkretizace

- Problematika veřejných obchodních soutěží
 - tlak na snižování cen (i v důsledku podmínek pro poskytování dotací z EU)
 - cena často jediným kritériem, potřeba ověřit další vhodná kritéria v souladu se zákonem o veřejných obchodních soutěžích
 - nízké ceny vedou ke snižování kvality a k likvidaci nezávislých projektantů
 - potřeba stanovení srovnávací cenové hladiny při splnění standardu (viz bod 5 Standardy výkonů)
 - potřeba vzorů pro zadání veřejných obchodních soutěží
 - potřeba zveřejňování výsledků výběrových řízení včetně nabízených cen
- Problematika soutěží o návrh
 - soutěže o návrh – cesta k výběru kvalitního zpracovatele
 - problémy nesmyslných požadavků v zadání soutěží – plýtvání silami soutěžních týmů
 - potřeba vzorových typových (dle velikosti a charakteru sídel) soutěžních podmínek
- Výstupy koordinovat s ostatními PS, protože se jedná o obecný problém

3. Osvěta směrem k laické veřejnosti, postavení profese, propagace oboru – gestor

- každý kontakt s klientem, projednání s veřejností, s dotčenými orgány představují jakousi osvětu „v první linii“. Každý zpracovatel prezentuje své dílo, ale současně spoluvytváří názor veřejnosti na profesi.
- veřejné soutěže na zpracovatele územního plánu by současně byly účinnou součástí osvěty profese
- pokud nebude veřejnost (laická i odborná) cítit potřebu či dokonce nezbytnost, aby vývoj území (například obce či kraje) sledoval a „ctil“ základní dlouhodobé principy (koncept) daného prostoru, zůstane územní plánování pouze nástrojem pro „slepování“ jednotlivých dílčích, parciálních požadavků na změny ve využití území. A urbanismus opravdu nebude potřebovat.
- průběžně sledovat, vyhodnocovat, případně iniciovat oborovou diskusi o principech, potřebě, obsahu urbanistické tvorby v našich současných podmínkách. Začíná a končí urbanismus umístěním architektonického díla do prostoru? Jsou nějaké urbanistické principy a zásady, kterými je nutné se zabývat na úrovni zóny, sídla, obce, kraje či jiné územní jednotky? Výsledky a závěry této diskuse prezentovat veřejnosti, propagovat tím obor.

4. Vzdělávání, výchova studentů – gestor

- O urbanismus silí u studentů zájem
- Každý student musí povinně absolvovat přednášky a cvičení z urbanismu – druhá prováděcí práce
- Fungování, význam, obsah a právní podstata ÚPD
- Výstupy poskytnout příslušné PS
- otázkou také je, zda a kde mají absolventi možnost získat odbornou praxi potřebnou například pro autorizaci v ČKA. Projekce ÚP se atomizuje. Bývá většinou ekonomicky neúnosné „zapracovávat“ absolventa, který se po zapracování osamostatní a stane se konkurentem. Existuje informace o průměrném věku „urbanistů“? Hrozí v blízké budoucnosti deficit praktikujících urbanistů v územním plánování?

5. Standardy – gestor

- standardy by měly nejdříve obstát ve vnitroprofesní oponentuře tak, aby měly „většinovou oporu“ v oboru.
- iniciovat a vyhodnocovat vnitrokomorovou diskusi o obsahu a souvislostech vybraných pojmů, které uplatnil nový stavební zákon, jako například:
 - a. urbanistické hodnoty ⇒ sledovaný jev v ÚAP
 - b. urbanistická koncepce ⇒ součást územního plánu
 - c. systém sídelní zeleně ⇒ součást územního plánu
 - d. koncepce uspořádání krajiny ⇒ součást územního plánu
 - e. cílové charakteristiky krajiny ⇒ součást zásad územního rozvoje
 - oblasti shodného krajinného typu ⇒ součást zásad územního rozvoje
- Je třeba standardy dotáhnout:
 - Dokončit oponování standardů (nabízí se i MMR)
 - Navázat na ně stanovením pracovních daných výkonů (tím bude možné stanovit „srovnávací“ ceny při doporučené hodinové sazbě)
 - Dostat je na obce a města, k pořizovatelům, k projektantům (prostřednictvím balíčku?)
- Jak se postavit k otázce „jednotné legendy“ – viz doporučení krajů?
- Týká se i dalších oborů, takže je to záležitost i dalších PS

6. Řešení krajiny v územním plánování – gestor

- územní plánování má své možnosti a limity pro řešení krajiny. Ty nejsou v širší veřejnosti, jak laické tak odborné, známy. Závěry odborné diskuse⁶ promítat do metodik či metodických pokynů, respektive jejich pořízení iniciovat
- nový stavební zákon zavedl v souvislosti s krajinou a zelení nové pojmy. Jedná se o pojmy dosud „nezaběhnuté“, bez zřejmého obsahu či náplně (systém sídelní zeleně, koncepce uspořádání krajiny, cílové charakteristiky krajiny, oblasti shodného krajinného typu). Sledovat a koordinovat jejich uplatňování v územně plánovací praxi. Dále je potřeba specifikovat a koordinovat jejich vazbu na urbanistickou koncepci
- respektive pokud se jedná v ČR o kulturní krajinu, lze chápat koncepci uspořádání krajiny za sub-

⁶ která by měla být mezioborová, s ohledem na polyfunkční charakter krajiny.

system urbanistickej koncepcie? Prípadne lze na tuto záležitosť nahližet z druhého úhlu pohľadu. Součástí krajiny jsou i sídla, lze tedy chápat urbanistickou koncepcí jako subsystém koncepcie uspořádání krajiny?

7. Balíček služeb - úkoly pro ČKA - gestor

- Standardy pro podmínky (zadání) veřejných obchodních soutěží (viz bod 2.)
- Standardy zadání pro soutěží o návrh (viz bod 2.)
- Standardy – dokumentace (viz bod 5.) Srovnávací cena (viz bod 5.)
- Kontrola kvality - nutno domyslet, jak by mohlo fungovat
- Přezkušovatel

Poznámky:

Informace o možnosti využít „balíček služeb“ by mohla být šířena prostřednictvím například Svazu měst a obcí. Balíček by mohl být na stránkách komory nebo Svazu. Měl by být vytvářen postupně a aktualizován.

AUÚP sleduje v podstatě stejné cíle – některé snahy by mohly být koordinované. V současné době proběhl workshop AUÚP na podobná témata.

Pokračování ve workshopech ČKA na vybraná témata.

Poznámky pro příští jednání:

- Pozvat na březnové jednání zástupce ostatních (vybraných) pracovních skupin ČKA s cílem:
 - Navázat vzájemnou osobní informovanost o zaměření činnosti jednotlivých pracovních skupin
 - Vytipování překryvných zájmových oblastí, hledání mechanismů a způsobů jak činnost jednotlivých skupin doplňovat a ne zdvojit
 - Pro případy, že se tak stane, hledat a dohodnout mechanismus, jak nebudou směrem vně ČKA zaznívat protichůdná stanoviska na stejnou záležitost (vnitrokomorová koordinace vnějších výstupů z ČKA)
- Připravovat diskusi na téma projekce v procesu územního plánování. Některé diskusní otázky:
 - Stabilní projekční tým nebo sestavování týmu ad hoc podle potřeby konkrétní zakázky?
 - Do jaké míry je přínosem dlouhodobější, kontinuální znalost vývoje území (např. územně stabilizovaná urbanistická pracoviště, městské útvary architektů).
 - Kdo je tvůrcem vize území? Urbanista při zpracování územního plánu či ZÚR? Zpracovatelé strategických koncepcí měst, obcí, regionů či rezortních koncepcí?
 - Nezvýšila by se odborná kvalita výstupů územního plánování, kdyby musely být ÚPD (například velkých měst, návrhy ZÚR) oponovány? Například jako součást jejich projednávání⁷? V současné době tuto činnost může částečně „suplovat“ pouze institut SEA. Ta má posuzovat navrženou koncepci z hlediska jejího dopadu na složky životního prostředí. Nešlo by k tomu transformovat například „Vyhodnocování vlivu ÚPD na udržitelný rozvoj území“? Při naplňování obsahu tohoto vyhodnocení se obvykle tápe a hledá se jeho smysl.

⁷ ÚPD se projednávají složkově, resortně, prověřují se parciální zájmy. Navrženou koncepci jako celek, systém neposuzuje prakticky nikdo.